

به نام خدا

ارقام و ژنوتیپ‌های تجاری گردو

تهیه‌کننده:

فریبرز حبیبی

fariborz@hortilover.net

۱- رقم فرانکوت

فرانکوت از ارقام عمده و قدیمی فرانسه است که به علت دیر باز شدن جوانه هایش از خسارت سرمای بهاره مصون می ماند. جوانه های جانبی فرانکوت بارور نیستند. باردهی اقتصادی این رقم از سال دوازدهم آغاز می شود در حالیکه باردهی اقتصادی ارقام دیگر از سال نهم شروع می شود. میوه های این رقم نسبت به ارقام دیگر یک هفته دیرتر می رسند. میوه ها کوچک بوده درز سفتی دارند و رنگ مغز آن روشن است. این رقم درختانی بزرگ با رشد عمودی دارد و فاصله کاشت آن ۱۴ تا ۱۶ متر می باشد. در کالیفرنیا، پایه های بذری فرانکوت که در اثر گرده افشانی آزاد بدست آمده اند انتخاب شده و شارش فرانکوت نامگذاری شده اند. این پایه ها گرده دهنده مناسبی برای ارقام متوسط گل و دیر گل مثل هارتلی هستند.

۲- رقم لارا

واريته ای جدید حاصل از تلقیح آزاد رقم کالیفرنیایی در آمریکا، ظرفیت باردهی آن بسیار بالا و حداقل بیش از ۵۰٪ فرانکوت میوه می دهد ، میوه آن جانبی و زودرس ، تنه ی نیمه بلند و نیمه گسترده ، جوانه ها بعد از هارتلی و پدرو و ۸ روز قبل از فرانکوت باز می شود. توأم با فرانکوت باز می شود. توأم با فرانکوت و مونتیپاک کشت می شود. میوه دهی آن زودرس ، به پایه قوی نیاز دارد. رنگ مغزش روشن و طعم آن خوب بوده و به یخبندان بهاره حساس می باشد. احتمالاً در آینده جایگزین فرانکوت شود.

۳- رقم پدرو

رقمی است زود بارده و نسبت به ارقامی که در جوانه های انتهایی بارده هستند ۳۰ تا ۵۰ درصد بیشتر محصول تولید می دهد. در نتیجه این رقم در بسیاری از مناطق پرورش گردو گسترش یافته است. میوه ها درشت بوده پوست سنگین و درز سفتی دارد. مغز ۴۸٪ میوه را تشکیل می دهد. برگهای این رقم ۱۹ روز بعد از رقم پایین ظاهر می شود. دانه های گرده آن در یک دوره طولانی آزاد می شوند و گرده دهنده مناسبی است. گرمای شدید تابستان در کیفیت پوست سبز و مغز میوه این رقم تأثیر منفی دارد.

۱۴- رقم هارتلی

این رقم از پایه های بذری دره ناپا بوده که توسط جان هارتلی در ۱۹۰۹ انتخاب شده است. گردوی هارتلی یکی از ارقام تجاری کالیفرنیا است. از ویژگیهای این رقم داشتن رنگ مغز روشن ، عملکرد خوب ، مقاومت به کرم سیب و بیماری بلایت گردو می باشد. رقم هارتلی برای تولید بیشتر به خاکهای حاصلخیز ، عمیق ، دارای زهکش و همچنین به آبیاری نیاز دارد. میوه های بزرگی دارد. قسمت تحتانی میوه پهن و نوک آن تیز است. پوست چوبی آن نازک بوده رنگ روشنی دارد و درز میوه سفت می باشد. این رقم با پوست سفید شده به فروش می رسد. هارتلی ، رقم زودرسی نیست. درختان بالغ آن محصول زیادی تولید می کنند. اندازه آن متوسط تا بزرگ بوده و برگهای آن دو هفته دیرتر از رقم پایین می‌ریزد.

۵- رقم پایین

پایین دومین رقم عمده کالیفرنیا است و منشأ آن از پایه های بذری باغ جورج پایین از ایالت سانتاکلرا می باشد. این رقم به علت بارور بودن جوانه های جانبی ، عملکرد بالایی دارد و به دلیل همزمان بودن رسیدن دانه های گرده و پذیرا بودن مادگی ، میتوان آن را بطور متراکم کاشت. درز میوه سفت و اندازه میوه متوسط تا کوچک است. قدرت رشد درختان پایین متوسط و شکل آنها گرد است. رقم پایین برای حفظ قدرت رشد به هرس شدید نیاز دارد. فاصله کاشت درختان این رقم ۸ تا ۱۰ متر است. این رقم نسبت به کرم سیب و بیماری بلایت حساس است.

۶- رقم سر

این رقم در اثر تلاقی پایین با PI ۱۵۹۵۶۸ بدست آمده است. رقمی است پر محصول که با شرایط آب و هوایی گرم سازگار می باشد. درختان این رقم خیلی قوی بوده و در خاکهای حاصلخیز محصول کمی تولید می کنند. در گلهای ماده آن تمایل به ریزش وجود دارد در حدود ۳۰ تا ۵۰ درصد از جوانه های جانبی این رقم بارور هستند. میوه های این رقم درشت بوده و شبیه میوه های رقم پایین می باشند. مغز ۵۹ درصد میوه را تشکیل می دهد

رنگ آن روشن بوده و کیفیت خوبی دارد. سرمای بهاره، کرم سیب و بیماری بلایت خسارت زیادی به این رقم وارد میکند. ارقام متوسط گل مثل چیکو، ته‌هاما، و رقم‌های دیگر، گرده‌دهنده مناسبی برای رقم سر هستند.

۷- رقم وینا

این رقم در دیویس کالیفرنیا از تلاقی فرانکوت با پاین بدست آمده است. درختان این رقم کوچک بوده و ۹۰ درصد از میوه‌های آن در جوانه‌های جانبی تشکیل می‌شود. این رقم برای حفظ قدرت رشد و اندازه میوه به هرس مناسبی نیاز دارد. اندازه میوه‌ها متوسط و از نظر شکل مشابه هارتلی بوده ولی عرض قسمت پایین میوه کمتر است. مغز روشن بوده کیفیت خوبی دارد. درصد پوست آن ۴۸٪ می‌باشد. برگ‌های وینا ۷ روز بعد از رقم ظاهر می‌شود و از نظر آزاد شدن دانه‌های گرده و رسیدن محصول یک رقم متوسط رس محسوب می‌شود.

۸- رقم چاندلر

این رقم از تلاقی پدرو UG ۵۶-۲۲۴ بدست آمده است و بسیاری از خصوصیات آن از لحاظ بارور بودن جوانه‌های جانبی، زمان ظهور برگ و برداشت محصول شبیه والد خود پدرو می‌باشد. میوه‌های بزرگ آن بیضی شکل بوده، پوست سبز، صاف و تیره رنگی دارد. مغز آن ۴۹ درصد از وزن میوه را تشکیل می‌دهد. در بین ارقامی که با پوست به بازار عرضه می‌شوند میتوان این رقم را به همراه رقم هارتلی به بازار عرضه کرد. قدرت رشد درختان چاندلر متوسط بوده، بطور نیمه راست رشد میکنند و یک رقم بسیار امید بخش محسوب می‌شود. این ارقام دارای معیبه هم می‌باشند به عنوان مثال رقم پاین خیلی زود بارده بوده و به بلایت و لکه‌برگی حساسیت دارد. در حالی که رقم هارتلی به این دو بیماری در کالیفرنیا مقاومت نشان داده ولی به شانکر عمیق پوست (*Ervinia nigrifluens*) حساس است. رقم فرانکوت در درجه اول به عنوان گرده‌دهنده برای ارقام هارتلی و چندلر کشت می‌شود بعضی از این ارقام حاصل برنامه‌های اصلاحی طولانی مدت می‌باشد.

۹- ژنوتیپ Z60

این کلون از منطقه ی ضیاء آباد قزوین جمع آوری شده است. شکل درخت نیمه راست، قدرت رویشی آن متوسط، تیپ گلدهی انتهایی و جانبی که ۶۰٪ گل‌های ماده بصورت جانبی می‌باشد. زمان برگ‌دهی، متوسط و

دیر بوده لذا در سالهای متعارف کمتر دچار سرمازدگی میگردد. تراکم شاتون های نر متوسط ، زمان رسیدن در شرایط کرج اواسط شهریور ماه ، از ارقام نسبتاً پربار و میزان محصول درختان شش ساله ۱۰ کیلو و عملکرد آن به ۳۷۰۰ کیلو میوه خشک در هکتار می رسد و پیش بینی میگردد تا ۵ تن در هکتار برسد. حساسیت به سرمای زمستانه کم ، متوسط وزن یک میوه با پوست چوبی اش به ۱۶ گرم می رسد ، میوه آن کشیده و درشت ، رنگ مغز کهربایی روشن ، نسبت مغز ۵۲٪ ، سطح پوست صاف ، چسبندگی پوست به مغز ضعیف ، ضخامت پوست چوبی نازک ، مناسب کشت و کار در مناطق سردسیر و کوه پایه می باشد.

۱۰- ژنوتیپ Z63

این کلون نیز همانند کلون قبلی از منطقه ضیاء آباد قزوین جمع آوری شده است. شکل درخت نیمه گسترده ، قدرت رویشی متوسط ، تیپ گلدهی ماده ۱۰۰٪ جانبی می باشد ، زمان برگدهی متوسط ، در بعضی سالها دچار سرمازدگی می گردد. گل‌های نر قبل از گل‌های ماده ظاهر می شود. زمان رسیدن محصول در شرایط کرج اواسط شهریور ماه می باشد. تراکم شاتون های نر متوسط ، از ارقام پر محصول و میزان متوسط محصول درختان به ۲۵ کیلو و عملکرد در هکتار به ۶ تن و حداکثر آن به ۹ تن هم می رسد ، متوسط وزن یک میوه با پوست چوبی به ۱۱ گرم می رسد. میزان حساسیت به سرمای زمستانه متوسط ، در بعضی از سالها دچار سرمازدگی می شود. میوه ی آن کشیده و رنگ مغز کهربایی سفید ، نسبت مغز بالا و به ۶۰٪ می رسد ، سطح پوست چوبی صاف ، چسبندگی پوست به مغز ضعیف ، ضخامت پوست چوبی بسیار کم می باشد و قابل کشت مناطق معتدل می باشد.

۱۱- ژنوتیپ G3

این کلون نیز از ژنوتیپ های انتخابی منطقه ی کرج می باشد. شکل درخت نسبتاً گسترده ، قدرت رویشی متوسط ، تیپ گلدهی ۱۰۰٪ جانبی می باشد ، نسبتاً زودرس ، گاهاً دچار سرمازدگی می گردد. گل نر با فاصله کمی قبل از گل ماده باز می شود. تعداد شاتون های نر نسبتاً زیاد ، زمان رسیدن در شرایط کرج اوایل شهریور ماه، میزان محصول درختان شش ساله ۲۵ کیلوگرم و عملکرد در هکتار به ۶ تن و حداکثر آن به ۹ تن هم

میرسد. متوسط وزن یک میوه با پوست چوبی به ۱۸ گرم، میزان حساسیت به سرمای زمستانه متوسط، میوه‌ی آن گرد و درشت، رنگ مغز قهوه‌ای روشن، نسبت مغز بالا و به ۵۵٪ می‌رسد. سطح پوست چوبی صاف، چسبندگی پوست به مغز ضعیف، مغز به راحتی جدا می‌شود و قابل کشت مناطق معتدل می‌باشد.

۱۲- ژنوتیپ B21

این کلون از اطراف کرج جمع‌آوری گردیده است. درخت نسبتاً پاکوتاه، قدرت رویشی متوسط ضعیف، گلدهی جانبی ۱۰۰٪، در بعضی مواقع گل به صورت خوشه‌ای تولید می‌شود. زمان برگدهی نسبتاً زود، گاهاً دچار سرمازدگی می‌شود. مناسب کشت و کار برای مناطق معتدل، فاصله زمانی بروز گل‌های نر و ماده کم می‌باشد. زمان رسیدن محصول در شرایط کرج اوایل شهریورماه، از ارقام پر محصول، متوسط میزان محصول هر درخت به ۲۲ کیلو و عملکرد در هکتار ۶۲۰۰ کیلوگرم و حداکثر آن به ۹ تن هم می‌رسد. متوسط وزن میوه ۱۵ گرم می‌باشد. میزان حساسیت به سرمای زمستانه بالا است. رنگ مغز قهوه‌ای روشن، نسبت مغز به ۵۴٪ می‌رسد. سطح پوست چوبی صاف و نازک، مغز به راحتی جدا می‌شود.